

HASZNOS TANÁCSOK

*a vad által belterületen
okozott károk*

MEGELŐZÉSÉHEZ

Lakossági tájékoztató

Bevezetés

A vadászható vadfajok településen történő megjelenése napjainkban számos esetben okoz problémát a lakosság számára, az ország szinte minden lakott területén. Egyrészt köszönhető mindez annak, hogy a vadászható vadfajok természetes élőhelye csökken, folyamatos és sokszor visszafordíthatatlan átalakulás megy keresztül (urbanizáció). Másrészt pedig bizonyos fajok, mint pl. a vaddisznó vagy a vörös róka rendkívül jó alkalmazkodóképességgel rendelkeznek, ezért egyre többször lakott területeken vagy azok közelében jelennek meg, ami miatt úgy tűnhet a lakosság számára, hogy a vadállomány létszáma jelentősen megnövekedett.

A települések belterületén, kertvárosi régiókban vagy akár nagyvárosok központi részén is számos elhanyagolt, gyomos-bozótos, szinte teljesen visszaerdősült, bekerítetlen terület található, ahol a lehullott termés, a kidobott háztartási és kerti hulladék a vad számára könnyen elérhető táplálékforrást jelent. Mindezek kiváló életfeltételeket biztosítanak ahhoz, hogy az amúgy is nagyon jó alkalmazkodóképességű vadfajok e területeken megtelepedjenek.

A vaddisznó területhasználatára irányuló kutatások bizonyították, hogy egyes egye-

dek egész életükben a belterületen tartózkodnak. Azaz nem a vadászterületről váltanak be a lakott területre, majd vissza, hanem az év egészét a településen töltik „városlakó” vadként. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény szerint a belterület nem a vadászterület része, ebből következően ott jogszerű vadászati tevékenység nem folytatható, tehát az ott megjelenő vadászható vadfajokra közvetlen hatást a vadászatra jogosultak nem tudnak gyakorolni. A vadállomány apasztása a belterülettel határos vadászterületeken folyamatos, e tekintetben a vadgazdálkodási stratégia országosan egységesnek tekinthető (nagyvadállomány csökkentése), ennek ellenére egyre többször tapasztalható az egyes apró- és nagyvadfajok belterületi megjelenése, folyamatos jelenléte.

A meglévő probléma kezelése a helyi lakosság bevonása és aktív közreműködése nélkül nem orvosolható. Kedvező irányú változást hozhat, ha a jelenleg elhanyagolt belterületi ingatlanokat, a vad számára táplálkozó- és búvóhelyeket biztosító területeket felszámoljuk, illetve a kerítések megfelelő műszaki állapotban tartjuk. Sajnos sok esetben a lakosság alakítja úgy a környezetét, hogy azzal megteremt a vadászható vadfajok belterületi életfeltételeit.

Jelen tájékoztató célja, hogy minden érintett lakos hozzájárulhasson a probléma megoldásához a saját lakóhelyén úgy, hogy a következőkben leírtak alapján a lakott területre tévedt vadat nem eteti, hulladékait felelősen kezeli, birtokát rendben tartja, adott esetben pedig a vadászokkal együttműködve partnerként segítik egymás munkáját.

A belterületen kárt okozó vadfajok lakott területen történő megjelenésének legjellemzőbb okai

- A vad számára megfelelő búvó-, táplálkozó- és dagonyázó helyek rendelkezésre állnak, ehhez a felhagyott kertek hálózata, az elhanyagolt, elvadult szőlők és gyümölcsösök, a beékelődött, zavartalan területek kitűnő élőhelyi feltételeket teremtenek.
- A kedvező és folyamatosan biztosított növényi eredetű, főként lédús táplálékkinálat.
- A ragadozók esetében - mint potenciális zsákmány - szoba jöhet a háznál tartott baromfiállomány is.
- Kommunális és zöldhulladékok szabálytalan elhelyezése, esetleg állati tetemek illegális kihelyezése.
- Házi állatok helytelen tartása, takarmányozása; illetve ha a lakosok a vadon élő állatokat direkt módon, szándékosan etetik vagy itatják.

Mi a teendő, ha szembetaláljuk magunkat egy vaddisznóval vagy más vadfajjal?

A vaddisznó alapvetően kerüli az embert, de akár veszélyes is lehet. Nagyon fontos, hogy semmiképpen ne próbáljunk az állat közelébe kerülni. Csapjunk zajt, adjuk meg a vaddisznónak a menekülés lehetőségét, ne álljunk az útjába, próbáljunk meg eltávolodni tőle. Soha ne szorítsuk be olyan helyre, ahonnan csak akkor tud kijutni, ha szembefordul velünk! A kanok a párzási időszakban lehetnek veszélyesek, a kocák pedig akkor, amikor a kis csíkos hátú malacokat védelmezik. A sebesült vaddisznó szintén agresszív lehet. Semmiképpen ne sétáltassuk kutyánkat póráz nélkül az erdő vagy elhanyagolt ingatlanok közelében, mert a vaddisznó rátámadhat a kutyára!

A róka túlságosan bizalmas, szokásostól eltérő viselkedése esetén értesítsük a helyi illetékes állategészségügyi hatóságot, vagy hívjuk a NÉBIH zöld számát, a +36 80 263 244 telefon-számot.

Önmagában a rókák településen való megjelenése nem utal veszethez. A témáról, a veszethez tüneteiről bővebben olvashatunk a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által működtetett honlapon:

www.veszettegmentesites.hu

A károk megelőzése szempontjából hasznos tanácsok a lakosság részére

Legfontosabb feladat a károk megelőzése és csökkentése érdekében a belterületi „élőhelyek” együttes felszámolása és az érintett ingatlanok bekerítése.

1. A kommunális és zöldhulladék illegális lerakásának megszüntetésével, a lerakóhelyek felszámolásával jelentősen csökkenthetjük a vad belterületi megjelenésének kockázatát.

2. Az élelmiszermaradványokat a vadon élő állatok számára ne tegyük elérhetővé, az állatok véletlen vagy szándékos etetését teljes mértékben mellőzzük!

3. Nagyon fontos a belterületi ingatlanok (telek, zártkert, tanya, major, szőlő, gyümölcsös stb.) megfelelő kultúrállapotban tartása a vonatkozó helyi rendelkezések figyelembe vételével. Az elhanyagolt ingatlanok rossz környezeti állapotát szüntessük meg!

4. A vad által veszélyeztetett ingatlanokat a tulajdonos, földhasználó költségvisselése mellett kerítsük be. Kerítések létesítésekor erre a célra gyártott erős, csúszásmentes csomózású drótháló (vagy betonvas háló) a legjobb megoldás, természetesen megfelelően a földre súlyosztva. Vaddisznó bejutása ellen a kerítésnek legalább 1 méter magasnak kell lennie, a szarvasfélékkel szemben minimum 1,8 - 2,5 méter magas dróthálót kell alkalmazni. Amennyiben bizonytalanok vagyunk a kerítés kivitelezésével kapcsolatban, feltétlenül kérjünk vad elleni kerítés építésében jártas szakembertől segítséget, az elvégzett munka után pedig garanciát!

5. Villanypásztor létesítése esetén figyelembe kell venni a helyi építési és személybiztonsági szabályokat, amelyek az elektromos kerítés létesítésére vonatkoznak. Ezeket úgy kell elkészíteni, hogy a beállított áramerősség és feszültség emberben vagy háziállatokban semmilyen körülmények között ne okozhasson sérülést!

6. Kémiai vadriasztó szerek (granulátumok, paszták), továbbá az elektromos

(hanghullámon) vagy fényhatáson alapuló (periodikus villanó fény) eszközök kihelyezése is eredményes lehet.

A felsorolt tanácsok elfogadása hosszú távon biztosíthatja a vad és ember közötti konfliktusok csökkenését, a zavartalan kertművelést, az élhetőbb környezetet, hiszen minden lakos saját, jól felfogott érdeke, hogy lakókörnyezete védelmét elősegítse, abban részt vegyen, így vad által okozott károk megelőzésében is közreműködjön.

Károkozás esetén kihez forduljunk?

A kár bekövetkezésének helye szerinti önkormányzathoz, annak jegyzőjéhez, az illetékes vadászatra jogosulthoz, illetve súlyosabb esetben a rendőrséghez, tájegységi fővadászhoz, valamint a területi vadászati hatósághoz lehet fordulni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az illetékes vadgazdálkodó a lakosság kiemelt partnere a probléma megoldásában, fontos szerepe lehet a belterületen megtelepedett „urbanizálódott” vad természetes élőhelyére történő visszaszorításában, lakott területről való eltávolításában és a lakosság biztonságérzetének javításában.

A lakott területen élő vadállomány csökkentése csakis az önkormányzat, a lakosság és a vadászatra jogosult szoros együttműködésével valósítható meg!

Magyarország vadgazdálkodási tájegységei és a tájegységi fővezetők elérhetőségei

(2022. július 1-jei állapot)

1.	Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj	Tájegységi fővezető	Telefonszám	E-mail (...@am.gov.hu)		
101	Tiszazugi tájegység	Tóth Gergely	30/829 0533	gergely.toth	1. Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj	
102	Maros-Csongrádi tájegység	Soós László	30/829 1030	laszlo.soos		
103	Békési tájegység	Boros Ferenc Zsolt	30/829 1647	zsolt.ferenc.boros		
104	Szarvasi tájegység	Preszner Sándor Szabolcs	30/829 0489	szabolcs.sandor.preszner		
105	Körös-berettyói	Krucsó Tamás	30/829 1039	tamas.krucso		
106	Nagykunsági tájegység	Kocsmár Gyula	30/829 0519	gyula.kocsmar		
107	Hajdúsági Erdőpuszták tájegység	Nagy Lajos	30/829 1367	lajos.nagy		
108	Hajdúsági Lőszhát-Hortobágy tájegység	Szatmári Ákos	30/829 1388	akos.szatmari		
109	Nyírségi tájegység	Takács Henrik	30/829 0767	henrik.takacs		
110	Felső-tiszavidéki tájegység	Marozsán Ramóna	30/362 0760	ramona.marozsan		
111	Tiszamenti tájegység	Hajzer Szabolcs	30/829 0721	szabolcs.hajzer		
112	Sárrét-Bihari tájegység	Polonkai László Zsolt	30/829 1458	laszlo.polonkai		táji vezető
2. Északi hegy – és dombvidéki Vadgazdálkodási Táj						
201	Börzsöny-Gödöllői tájegység	Szabó-Tóth Péter	30/829 1401	peter.szabo-toth	2. Északi hegy – és dombvidéki Vadgazdálkodási Táj	
202	Nógrád-Cserhádi tájegység	Zám Zalán	30/485 1576	zalan.zam		
203	Bükk tájegység	Csirke László	30/829 0757	laszlo.csirke		táji vezető
204	Cserhát-Aggteleki tájegység	Takács Gábor	30/829 0627	gabor.takacs		
205	Bükkalja-taktaközi tájegység	Ludman Árpád	30/829 0623	arpad.ludman		
206	Zemplén-Bodrogi tájegység	Godzsák Tibor	30/829 0434	tibor.godzsak		
3. Duna – Tisza közli Vadgazdálkodási Táj						
301	Pesti-síksági tájegység	Kolozsi Géza László	30/157 0830	laszlo.geza.kolozsi	3. Duna – Tisza közli Vadgazdálkodási Táj	
302	Észak-Bács-Kiskun tájegység	Királyházi Péter	30/689 7362	peter.kiralyhazi		
303	Illancs-Bugaci tájegység	Kammermann Péter	30/829 1867	peter.kammermann		táji vezető
304	Közép-bács-kiskun tájegység	Voó Zoltán	30/829 1863	zoltan.voó		
305	Alsó-tiszamenti tájegység	Pinjung Emil	30/829 0786	emil.pinjung		
306	Kiskunsági tájegység	Seres Róbert Imre	30/829 1811	imre.robert.seres		
307	Közép-Pesti tájegység	Keresztes Tibor	30/829 1805	tibor.keresztes		
308	Tápió-vidéki tájegység	Lásd: Keresztes Tibor				
309	Jászsági tájegység	Kelemen József	30/829 1262	jozsef.kelemen		
310	Mátra-alja-Dél-hevesi tájegység	Kovács Imre	30/826 2132	imre.kovacs		
311	Tiszatavi tájegység	Farkas Sándor László	30/829 1369	laszlo.sandor.farkas		
4. Dél – dunántúli Vadgazdálkodási Táj						
401	Mezőföldi tájegység	Groszeibl Zoltán	30/480 0393	zoltan.groszeibl	4. Dél – dunántúli Vadgazdálkodási Táj	
402	Külső-somogyi tájegység	Ozvári Zoltán	30/829 1546	zoltan.ozvari		
403	Kapos-Tolnai tájegység	Lakatos István	30/829 0940	istvan.lakatos		
404	Zselic-közép-somogyi tájegység	Márton Attila	30/829 1537	attila.marton		
405	Belső-somogyi tájegység	Kapronczai Tamás	30/829 1441	tamas.kapronczai		
406	Mecseki tájegység	Papp János András	30/829 1395	andras.janos.papp		
407	Dél-Baranyai ártéri tájegység	Fodor János	30/882 9609	janos.fodor		
408	Tolna-hegyhát tájegység	Dobrósy Szabolcs	30/829 0920	szabolcs.dobrosy		
409	Gemenci tájegység	Dr. Bleier Norbert	30/829 0976	norbert.bleier		
410	Dél-Balaton tájegység	Fekete István	30/379 8319	istvan.fekete		táji vezető
5. Észak – dunántúli Vadgazdálkodási Táj						
501	Hanság-mosoni tájegység	Pintér Csaba	30/829 1361	csaba.pinter	5. Észak – dunántúli Vadgazdálkodási Táj	
502	Vas-soproni síksági tájegység	Budai Tamás	30/829 1072	tamas.budai		
503	Alpokaljai tájegység	Turay András	30/829 1075	andras.turay		
504	Rába-menti-Kemenesháti tájegység	Szakály Antal	30/829 1137	antal.szakaly		
505	Zala-dombsági tájegység	Csernus Krisztián	30/829 1681	krisztian.csernus		
506	Zala-kisbalatoni tájegység	Nemsics Balázs	30/829 1196	balazs.nemsics		
507	Bakonyi tájegység	Németh Attila	30/829 1152	attila.nemeth		
508	Marcal-medencei tájegység	Takács András	30/829 0947	andras.takacs		
509	Bakonyalja-Komáromi tájegység	Baranya Csaba	30/829 0820	csaba.baranya		
510	Vértes-hegységi tájegység	Sumbzky Gábor	30/829 1423	gabor.sumbzky		
511	Velencei tájegység	Weidinger István	30/829 1285	istvan.weidinger		
512	Dunazugi tájegység	Rácz Fodor Gábor	30/961 9020	gf.racz		
513	Balaton felvidéki tájegység	Surányi Péter	30/829 0760	peter.suranyi		

Magyarország vadgazdálkodási tájegységei 2020

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR

Készült a SZIE Vadvilág Megőrzési Intézetében
Szerkesztette: Dr. Csányi Sándor és Schally Gergely
Gödöllő, 2020.02.26.